ועדת חינוך 15.2

בנושא: הצגת מסלול המחוננים העירוני- איתור, ייחודיות ומענים בביה"ס היסודיים והעל-יסודיים

נוכחים:

כרמל שאמה הכהן- ראש העיר ויו"ר ועדת חינוך

אדם קניגסברגר – מ"מ ראש העיר

אורית איתיאל- מנהלת אגף החינוך

עדנה וידל – חברת מועצת העיר

חגי אשר - סגן רה"ע ומחזיק תיק החינוך

עינב דלח- יו"ר עד ההורים העירוני

אלי פדלון – יו"ר ועד ההורים העירוני היוצא

דני גולדשטיין- חבר מועצה

שרית אסרף לוי – חברת מועצה

רוני יהודה – עוזר ראש העיר

הצגת מסלול המחוננים העירוני- יורם בר-קובץ מנהל ביה"ס הלל, ישראל וילוז'ני מנהל תיכון אהל שם

נציגות בתי הספר היסודיים- ביה"ס הלל: יפעת אביגד, אורנה אייזיק, ליאת סופר, אפרת

נציגות בתי הספר התיכוניים- תיכון אהל שם: ענת פרידמן, עינת ארנון, אלון חיימוביץ', שירן אוסטרוב

ליאת ברק - אופק

מנהלי מחלקות- רונית פדלון, מריאנה בן יוסף, ריקי קסוטו, רמי לוי , אורטל שקולניק הררי, אירית מנדלסון, אושרה דוידוביץ'

נציגות התלמידים- הדר ברלין

פתיחה

הוועדה החלה בעדכון לגבי הקמת מרכז מצוינות שלקה בחוסר תשתיתי מובהק אשר בונים אותו בימים אילו והוא יהווה בית חדש ועירוני שחשוב להשקיע בו. הוגשה בקשה לביקור באקספו שבדובאי עבור ילדים/ות מחוננים מפני שזה מעורר השראה ויפיח בהם מוטיבציה, אך כרגע יש בעיות תקציביות. ישנה בדיקה לעשות זאת דרך תנועות הנוער. יש בכך חדשנות והסתכלות בינלאומית. 10% מתלמידי/ות העיר נמצאים בתוכניות של מצויינות והצטיינות ולא רק מחוננים.

עלתה טענה שאין מספיק מסגרות למחוננים המאובחנים. אנו נותנים מענה באמצעות מסגרות אחר הצהריים, נפתחו מסגרות חדשות בבר אילן, מוזיאונים, שלוחה בבית ספר מכל"ל ונעשים עוד מאמצים לשלבם.

<u>הצגת מסלול המחוננים בבית הספר יסודי "הלל"</u>

מסלול המחוננים מתחיל בשלב המיון בכיתה ב, אנו שולחים מכתבים להורים ומזמנים את ילדיהם לבחינות מחוננים. 15% מתלמידי/ות בכל בית ספר המקבלים את הציון הגבוה ביותר יעברו לשלב ב' שמתקיים לאחר חודש. כ- 3% ממי שקיבלו את הציונים הגבוהים של שלב ב' עוברים לשלב השלישי והאחרון. מי שעבר את השלב השני יתקבל גם למרכז מחוננים. ברוב הערים הילד ילמד עם הכיתה הרגילה שלו ויום אחד בשבוע יסע למרכז מיוחד ויקבל תכנית העשרה, להבדיל מרמת גן אשר נותנת מענה של מסלול קבוע למחוננים, כיתה ייעודית לכך שהילדים ילמדו בה. בביה"ס בכל שכבת גיל מכיתה ג'-ח' יש כיתה אחת של מחוננים. כשהילד עולה לכיתה ג' הוא עובר ראיון אישי בו נבחנת המוטיבציה והרצון שלו במסלול זה. 26 הילדים הראשונים שזוהו כבעלי מוטיבציה גדולה יתקבלו. שאר הילדים שלא מתקבלים ילמדו בכיתות רגילות ויחושו תסכול, חוסר הבנה ואולי דחייה חברתית. בביה"ס הלל ישנם 151 מחוננים/ות.

שלוש סיבות מרכזיות לרצון הילדים ללמוד במסלול:

1. מפגש עם קבוצת השווים לי
2. מפגש עם מחנכות מוסמכות ומסוגלות לחנך וללמד את כיתת המחוננים
3. תכניות העשרה שנותנות מענה לצרכים האינטלקטואלים.

ישנו תקציב מיוחד להעשרה, סיורים, הרצאות. תוספות שבועיות מבחינת שעות לימוד, מפגשים אקדמיים באוניברסיטאות שונות.

לתלמידים מחוננים מספר יכולות ביניהן חשיבה אוטונומית, א-סינכרוניות התפתחותית, יכולות רגשיות שנותרות מאחור, תשוקה גבוהה ללמידה ומוטיבציה להישגים אשר מביאים איתם גם חרדה ונטייה לפרפקציוניזם. ישנה נטייה להתרגשות יתר, תגובות עוצמתיות בתחומים: פסיכומוטורי, רגשי, אינטלקטואלי, תחושתי. ישנם גם ילדים שמאובחנים עם לקויות למידה. צריך ללמד את הילדים חשיבה מחוננת, חשיבה מורכבת, מסועפת, יזמית, יצירתית וכך זה יגיע לכל הילדים ולא רק לילדים המחוננים.

<u>הצגת מסלול המחוננים בתיכון "אהל שם"</u>

בגיל ההתבגרות הילדים עוברים הרבה חוויות נוספות שעליהם להתמודד עמן. בין 80%-90% מתלמידי "אהל שם" מגיעים מביה"ס "הלל". הם מסתכלים על הילד המחונן כילד שגילו הקוגניטיבי נמצא מעל גילו הכרונולוגי וגילו הרגשי נמצא מתחתיו, זה סוג של חינוך מיוחד. ישנו דגש לגייס צוות מוביל שמלמד את הילדים המחוננים ונותן מענה הוליסטי בכל התחומים. מעבר למקצועות הליבה ישנו דגש על מקצועות מדעיים כמו קורס במדעי המח, ישנם לימודי שפות כמו ערבית וסינית, דיבייט, וקורסי העשרה נוספים אשר לומדים כיתות ט' ו-י' יחד: אמנות חזותית, כתיבה יוצרת, יצירת משחקים, לימודי מזרח תיכון. 37% מהתלמידים לומדים בקורסים ומסלולים אקדמיים שונים כמו באוניברסיטת בר אילן. ישנו טיפוח מעורבות חברתית, העצמה אישית ומנהיגות על ידי משלחות, חונכות בין השכבות במסלול, פרויקט משותף עם מסלול המחוננים

בתיכון הגליל בנצרת. תלמידים/ות אילו מגיעים להישגים ופרסים כמו תחרויות ישראל במתמטיקה ומדעים, אליפות עולם במדעי המחשב, אולימפיאדה, תרומות לקהילה.

במדינת ישראל קובעים שמחונן הוא מי שעבר מבחנים מסוימים במוסדות, לעיתים המבחנים הללו מפספסים תכונות או ישנם כישרונות מוזיקליים וכישורים אחרים שאינם נמדדים. אנו צריכים לשפר זאת. ישנם תלמידים שלא התקבלו לכיתות המחוננים ובגיל מאוחר יותר התברר שהם גאונים. לצד כיתות המחוננים ישנן כיתות של חינוך מיוחד שנותנות מענה לתלמידים שונים.

ישנה הצעה לשלב את התלמידים המחוננים בכיתות רגילות שישתלבו עם שאר התלמידים ויצמצמו פערים חברתיים ורגשיים שיש להם ויוכלו לתרום גם כן מהידע ויכולותיהם לשאר התלמידים. ישנו צורך לעשות מיפוי סטטיסטי כמה תלמידים מגיעים לכיתות מחוננים מכל בית ספר. צריך לתת את הדעת איך אנו נותנים הזדמנות שווה לכולם על מנת לממש את הפוטנציאל שיש לילדים אחרים שלפעמים אנו מחמיצים אותם, המחוננים הסמויים. צריך להבין האם יש השפעה גיאוגרפית על כך.

<u>סיכום:</u>

מסלול המחוננים נותן מענה לימודי הוליסטי לאוכלוסיה מיוחדת של תלמידים/ות שיש להם יכולת קוגנטיבית גבוהה יותר משאר בני גילם. התלמידים הללו מקבלים ליווי צמוד עם יחס אישי מרגע הראיון עד שהם משתחררים מבית הספר. מומלץ לשלב תלמידים אילו בכיתות רגילות על מנת שיחלו יחסי גומלין הדדיים בינם לבין שאר התלמידים, מחד שיצומצמו פערים חברתיים ורגשיים שקיימים לתלמידים המחוננים ומאידך שיתרמו מיכולותיהם לתלמידים בכיתות הרגילות.

משפחות מהגרות לרמת-גן מערים ברחבי הארץ כדי לשלב את ילדם בכיתת מחוננים, ולפי נתון זה קצב הגידול של אוכלוסיית רמת גן מכפיל את עצמו פי 2, לכן אנו יכולים לצפות מחסור עתידי מבחינת מקום בכיתות אילו.

יש לבחון מאיזה בתי ספר/שכונות אנו רואים חיתוכים ששווה לבחון אותם.